

چگونگی وضعیت مکانیزاسیون کشاورزی ایران (جمهوری اسلامی ایران) در مقایسه با کشورهای دیگر (در حال توسعه و پیشرفته)

سید احمد طباطبائی فر

در دنیا چهار سطح و نوع سیستم مکانیزاسیون شامل: سیستم مکانیزه با تکنولوژی قدرت انسان-دستی، قدرت حیوانی، قدرت مکانیکی با تکنولوژی ساده - قدرت مکانیکی با ماشینهای پیچیده و چندگانه وجود دارد. شاید بتوان ادعا کرد تمامی این سیستمها در کشور عزیزمان وجود دارد و این خود دلیل بر عدم آشنائی و اجتماعی و فرهنگی و مدیریتی میباشد.

توسعه مکانیزاسیون یک فرآیند ساده و روانی نبوده است بلکه در زمانهای دراز مدت، توسعه کمی رخ میداده است از ۳۰۰۰ سال قبل از حضرت مسیح تا اوایل قرن نوزدهم میلادی مدت زمانی است که تکنولوژی با قدرت مکانیکی جایگزین قدرت انسانی شده است.

تعداد تراکتورهای کمباین و سطح زیر گشت و انرژی مصرفی با سیستمهای مختلف مکانیزه در مقایسه‌ای بین کشورهای جهان و ایران بیانگر سطح مکانیزه موجود و خط مشی سیاست‌گذارها در آینده میباشد. استفاده صحیح و متناسب از ماشین و عدم مدیریت ماشین یکی دیگر از معضلات مکانیزاسیون بوده است. تولید محصول و عملکرد و توسعه سطح زیرگشت، تراکم محصول، به موقع گارگردن عملیات ماشینهای زراعی و برداشت و پس از برداشت از مراحل دیگر سیستم مکانیزاسیون مورد مقایسه میباشد. که باید نه تنها برنامه‌ریزی و پشتیبانی بلکه باید مدیریت صحیح مزرعه و ماشینهای کشاورزی در آن انجام گیرد.

در حال حاضر تجزیه و تحلیل موقعیت منطقه‌ای که چه سطحی از مکانیزاسیون و یا تکنولوژی دیگر مناسب برای بهبود تولید بهتر و بیشتر و توسعه روستاها است، بطور کامل پیگیری شده است که باید انجام گیرد.

انرژی مورد نیاز تولیدات کشاورزی، بخش کوچکی از مصرف انرژی کل سوخت فسیلی در دنیا میباشد. تخمین FAO (1992) برابر ۳/۵ درصد از انرژی مصرفی کل دنیا صرف تولیدات کشاورزی است که از این میزان ۲/۹ درصد توسط کشورهای پیشرفته و ۰/۶ درصد توسط کشورهای در حال توسعه مصرف میشود، که معادل ۸۵ میلیون تن نفت میباشد، مقدار ۱/۷۹ درصد مصرف ماشینهای کشاورزی و تولید آنها میشود.

میزان مصرف انرژی برای تولید کشاورزی و ساخت ماشینهای کشاورزی برابر
۳/۷ میلیون درصد انرژی مصرفی کل ایران میباشد که معادل ۳۰/۵ میلیون بشکه
نفت میباشد. در مقایسه با صنعت حمل و نقل که معادل ۱۳۷/۲ میلیون بشکه
مصرف انرژی آنها میباشد.